

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 80 0 К 076435 18 Квлз
Бања Лука, 01.3.2018. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Весне Антонић, као председника вијећа, др Вељка Икановића, Обрена Бужанина, Горане Микеш и Даниеле Миловановић, као чланова вијећа, уз учешће записничара Софије Рибић, у кривичном предмету осуђеног Е.Х., због кривичног дјела неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 207. став 1. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости његовог браниоца, поднесеном против правноснажне пресуде Основног суда у Бијељини број 80 0 К 076435 16 К од 12.10.2017. године, у сједници вијећа одржаној дана 01.3.2018. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев за заштиту законитости се одбија.

Образложење

Правноснажном пресудом Основног суда у Бијељини број 80 0 К 076435 16 К од 12.10.2017. године, која је потврђена пресудом Окружног суда у Бијељини број 80 0 К 076435 17 Кж од 22.12.2017. године, оглашен је кривим оптужени Е.Х., због кривичног дјела неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 207. став 1. Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС) и осуђен на казну затвора у трајању од 1 (једне) године.

Против правноснажне пресуде бранилац осуђеног П. И. Д., адвокат из Б., поднио је захтјев за заштиту законитости због битне повреде одредаба кривичног поступка и повреде кривичног закона, са приједлогом да се захтјев уважи, другостепена пресуда преиначи, укине првостепена пресуда и предмет врати на поновни поступак и одлуку првостепеном суду и да се одгоди извршење правноснажне пресуде.

У одговору на захтјев републички јавни тужилац је предложио да се захтјев одбије као неоснован.

Овај суд је у сједници вијећа размотрио списе кривичног предмета и оцијенивши наводе захтјева нашао:

Захтјев за заштиту законитости није основан.

Захтјев сматра да је на штету осуђеног повријеђен кривични закон јер је суд примијенио одредбе члана 207. став 1. КЗ РС који због запријеђене казне јесте блажи од ранијег Кривичног закона Републике Српске, који је био на снази у вријеме извршења кривичног дјела, али се не може примијенити јер је строжи због одредбе става 5. гдје сада у обиљежје кривичног дјела улази и узгој психоактивне конопље. Позивајући се на члан 3. Закона о спречавању и сузбијању злоупотребе опојних дрога, у коме је дефинисан појам производње који се разликује од узгоја биљке, закључује да узгој није елемент бића кривичног дјела из члана 224. став 1. Кривичног закона Републике Српске.

Овакав приступ и закључак који се у захтјеву изводи је погрешан. У чињеничном опису изреке пресуде утврђено да је оптужени производио и држао опојну дрогу тако што је посајао сјеме из кога је никло девет стабљика, а у кући држао ради продаје опојну дрогу и металну дробилицу у којој се налазила уситњена биљна материја *Cannabis sativa* L. Овакав чињенични опис узгој психоактивне конопље одређује само као једну фазу у процесу производње, јер друга фаза је послије сушења прерада у дробилици (ситњење) и држање ради продаје, као један заокружен процес. Ово су радње које Закон о спречавању и сузбијању злоупотребе опојних дрога у члану 3. став 1. тачка 9. одређује као производњу под којом подразумијева припрему, прераду, мијешање, пречишћавање, израду и сваку другу радњу којом се добија или којом се доприноси добијању опојне дроге. Овако прихваћено чињенично стање у изреци побијане пресуде радње осуђеног, у објективном и субјективном смислу, одређује онако како су правно оцијењене у правноснажној пресуди. Ови елементи бића кривичног дјела су садржани и у ранијем цитираном закону и у одредбама закона које је суд, као блажи, правилно примијенио оглашавајући оптуженог кривим за наведено кривично дјело. Одредба става 5. КЗ РС прописује као кривично дјело производње и сам узгој психоактивне конопље без прераде и припреме за тржиште, као радњи које представљају њену производњу, а што раније није био случај. Ова одредба се, с обзиром на утврђено чињенично стање и до сада речено у овом случају не може примијенити на конкретну ситуацију, као што то захтјев сугерише. Према томе нижестепени суд није примијенио строжи закон јер су у чињеничном опису изреке пресуде садржани елементи бића кривичног дјела за које је оптужени оглашен кривим, а они одговарају и елементима бића кривичног дјела из ранијег кривичног закона, који је по прописаној казни био строжи од примијењеног.

Захтјев својим наводима о томе да није утврђено да се ради о психоактивној супстанци и да је дрога држана ради продаје покушава да негира и утврђено чињенично стање, а што овим ванредним правним лијеком није дозвољено. Зато се код утврђеног чињеничног стања супротне тврдње о одсуству елемената кривичних дјела и примјени строжег закона не могу прихватити. С обзиром на изнесено нема основа ни за тврдњу о почињеној повреди кривичног закона на штету осуђеног из члана 9. став 2. КЗ РС у вези са чланом 312. тачка г) ЗКП РС, која се захтјевом сугерише, јер га правноснажна пресуда није учинила.

На записницима о претресању стана и њивске парцеле, које су уредно потписали држаоци просторија и свјedoци претреса, није забиљежено да је осуђени тражио да о претресу обавијести свог браниоца. Закон не тражи да се у

те записнике уноси упозорење о праву на браниоца већ у члану 122. став 1. тачка и) ЗКП РС прописује да је то упозорење дио садржаја наредбе за претресање која се предаје лицу код кога се оно врши. Пошто је ова поука уредно дата у наредби за претресање зато за тврдњу која се у захтјеву износи како је осуђени тражио да претресу присуствује бранилац нема реалног упоришта, а самим тим није му повријеђено ни право на одбрану.

Што се тиче навода да је повријеђена одредба члана 135. ЗКП РС јер није извршено отварање предмета и документације ни ови приговори нису основани. Ово из разлога јер је у конкретном случају извршен попис, идентификација и вагање одузетих предмета, што их са осталом документацијом индивидуализује и потпуно одређује, а како то захтијева одредба члана 132. став 1. ЗКП РС. У оваквој ситуацији не примјењује се одредба члана 132. став 2. ЗКП РС, како то захтјев погрешно сматра. У том смислу погрешно се позива на одлуку Уставног суда БиХ број АП-291/08, од које је тај суд касније одступио у одлуци број АП-2079/13, са којом је у складу изнијето образложење овог суда дато у више ранијих одлука.

Суд је правилно одбио приједлог да се као свједок саслуша ранији бранилац осуђеног и тиме није повриједио његово право на одбрану. Ово из разлога јер се према одредби члана 147. став 1. тачка б) ЗКП РС не може саслушати као свједок бранилац осумњиченог, односно оптуженог у погледу чињеница које су му постале познате у својству браниоца. Закон не прави разлику да ли се ради о браниоцу који ту функцију врши или му је она престала, већ се забрана односи на свако лице које је у одређеном предмету у било којој фази поступало као бранилац и на тај начин у том својству сазнало за одређене чињенице.

У оквиру навода о повреди права на одбрану захтјев указује на грешке у навођењу времена издавања усмене наредбе, неоправданост потребе за том наредбом јер није образложена хитност поступања и штуром садржином забиљешке судије за претходни поступак који није забиљежио даљи ток разговора, да свјedoци претресања нису упозорени о њиховим обавезама. Овим приговорима указује да се ради о незаконитим доказима који су на тај начин прибављени.

Право на одбрану садржано у начелу „једнакости оружја“ или једнаког процесног положај странака током суђења, садржи више процесних права која оптуженом обезбјеђују једнаке могућности током поступка. Повреда ових права, али и других права оптуженог која су у функцији гарантовања једнаког процесног положаја странака током суђења, представља посебан облик битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС. Зато се, супротно схватању захтјева, под ову повреду одредаба кривичног поступка не могу подвести оне повреде које су издвојене у посебне, друге облике битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. ЗКП РС, које су законом прописане као жалбени основ, али не и као основ за подношење захтјева за заштиту законитости, укључујући и незаконитост доказа у тачци з) став 1. цитираног закона.

Како није повријеђено право на одбрану, а ни кривични закон на штету осуђеног, захтјев за заштиту законитости је из наведених разлога на основу члана 355. ЗКП РС одбијен.

Записничар
Софија Рибич

Предсједник вијећа
Весна Антонић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић